

Milli motosikletçiler hafta sonu piste çıkacak

TMF Milli takımlar kaptanı Kenan Sofuoğlu koordinesinde Dünya Superbike Şampiyonası ve Dünya Supersport Şampiyonası'nda Türkiye'yi temsil eden Toprak Razgatioğlu ile Can Öncü ve Bahattin Sofuoğlu Barcelona Pisti'nde kürsüye çıkmak için gaza basacaklar. » Sayfa 11'de

Uzmanı açıkladı: Bir günlük oruç bir saatlik yürüyüşe eş değer

Oruç tutmanın bir saatlik yürüyüşe eş değer olduğunu belirten Diyetisyen Gülsüm Hazman, Orucun kalp sağlığına da olumlu etkilerinin bulunduğunu belirtti. Gülsüm Hazman, Orucun kalp sağlığına da olumlu etkileri bulunmaktadır. Uzun süreli aç kalmak kalp ritmini düzenlediği gibi yüksek tansiyonu ve kolesterolü düşürürken iyi kolesterol olan HDL'yi artırır" dedi. » Sayfa 2'de

Ramazan Ayı Platosu'nda eski ramazanlar yeniden yaşatılacak

Bağcılar Belediyesi, onbir ayın sultanı Ramazan ayı etkinliklerini bu yıl Bağcılar Meydanı'na kurduğu dev bir platoda gerçekleştiriyor. Her yaştan vatandaşa hitap eden aktivitelerden oluşan alanda özlemi duyulan eski Ramazanlar da yaşatılacak. » Sayfa 4'te

İttifak

20 MART 2024 ÇARŞAMBA

YIL: 28 SAYI: 9608

FİYATI: 4 TL

Türkiye'de 100 yılda yaklaşık olarak öğrenci sayısı 53, öğretmen sayısı 93 kat arttı

» Sayfa 3'te

www.ittifakgazetesi.com

CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN:

Arnavutköy-İstanbul Havalimanı metrosunda seferler 31 Mart'a kadar ücretsiz yapılacaktır

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Arnavutköy-İstanbul Havalimanı Metrosu Açılış Töreni'ne canlı bağlantı ile katıldı. Açılış yapılan hattın uzunluğunun 14 kilometre, istasyon sayısının ise 4 olduğunu belirten Erdoğan, şu bilgileri paylaştı: "Bu hat sayesinde Arnavutköy'den havalimanına 8 dakikaya gidilebilecek. Aynı zamanda bu açılışa Arnavutköy'ü, Gayrettepe-Kağıthane-İstanbul Havalimanı hattına da bağlıyoruz. Arnavutköy-Gayrettepe arasındaki ulaşım da bu metro ile 41

dakikaya düşüyor. Böylece 69 kilometrelik mesafesiyle Türkiye'nin en uzun raylı sistem ring hattını tamamlayacağız." Cumhurbaşkanı Erdoğan, bugün açılış yapılan Arnavutköy-İstanbul Havalimanı metrosunda seferlerin 31 Mart'a kadar ücretsiz yapılacağını bildirdi. » Sayfa 7'de

Deprem bölgesinde kurası çekilen konut sayısı 76 bine ulaştı

» Sayfa 7'de

Tüketicilere 'gıdada israfı önleme' çağrısı

Türkiye Gıda Sanayi İşverenleri Sendikası (TÜGİS) Başkanı Kaan Sıdar, bilinçli tüketicinin sürdürülebilir ekonomiye geçişi mümkün kıldığını ve kalkınmayı desteklediğini bildirdi.

TÜGİS'ten 15-21 Mart Tüketiciyi Koruma Haftası dolayısıyla yapılan açıklamada görüşlerine yer verilen Kaan Sıdar, bilinçli tüketicinin gıda üretimi ve ekonomi üzerindeki etkisine dikkati çekerek, artık tüketicinin üretimde belirleyici bir rol oynadığını vurguladı. Sıdar, tüketicinin bilinçli talep ve tercihlerde bulunmasının önemli olduğunu altını çizerek topluma duyarlı, nitelikli ürünler talep eden bilinçli tüketicilerin üretim standartlarının yükselmesini ve firmaların daha kaliteli ürünler üretmesini teşvik ettiğini bildirdi. Sanayicilerin söz konusu talebi karşılamaya yönelik AR-GE yatırımlarının ise katma değere dönüştürülmesi ve uluslararası pazarda rekabet gücünü artırdığını belirten Sıdar, "Kaynakların daha verimli kullanılmasını ve israfın önlenmesi konusunda inisi-

yatif gösteren, yerli malını tercih eden bilinçli tüketici sürdürülebilir bir ekonomiye geçişi mümkün kılıyor, kalkınmayı destekliyor." açıklamasında bulundu. Gıda güvenliğinden taviz verilmesinin mümkün olmadığını vurgulayan Sıdar, "Gıdanın güvenliğini ve toplum sağlığını riske atan ruhsatsız üretimlere karşı denetimlerin artırılması ve uygulanan yaptırımların caydırıcı olması çok önemli. Sadece üretim aşaması değil, gıdanın nakliyesi ve perakende satış süreci de dahil olmak üzere her aşamada azami özenin gösterilmesi gerekiyor. Bu da ancak tüketicinin talebiyle mümkün olabilir. Daha evvel değere dönüştürülen gıdaların taşıdığı riskler dolayısıyla harekete geçen tüketici, gıdaların ambalajlanarak satılmasını mecburi hale getiren yönetmeliğin yayımlanmasını sağlamıştı." dedi. » Sayfa 6'da

AK Parti Sözcüsü Çelik'ten, CHP Lideri Özel'in açıklamalarına tepki

Ömer Çelik, "CHP Genel Başkanı Özel'in gençlerimizi 'darbe' gibi uğursuz ve lanetli bir eylemle yan yana zikretmesi, aynı cümlede anması ve gençleri desteklemeyi, darbe ile özdeşleştirmesi tam bir akıl tutulmasıdır." değerlendirmesinde bulundu. Çelik,

şunları kaydetti: "CHP Genel Başkanı Özel'in gençlerimizi 'darbe' gibi uğursuz ve lanetli bir eylemle yan yana zikretmesi, aynı cümlede anması ve gençleri desteklemeyi, darbe ile özdeşleştirmesi tam bir akıl tutulmasıdır. Özel'in bu beyanatı,

CHP'nin demokrasi açığının ne kadar fazla olduğunu ve CHP yönetiminin demokrasinin alfabesine ne kadar yabancı olduğunu bir kere daha göstermiştir. Sayın Özel'in siyasi kelime dağarcığının bu kadar sığ olması da vahimdir." » Sayfa 8'de

Bakan Fidan: Türkiye, bölgesinde istikrarı hakim kılmak için elindeki bütün araçları kullanma konusunda kararlı

» Sayfa 6'da

TZOZ Başkanı Şemsi Bayraktar'dan "gıdada taklit ve tağşiş" uyarısı

TZOZ Genel Başkanı Bayraktar, "Ramazan ayının içinde olduğumuz bugünlerde taklit ve tağşişli gıda ürünlerine karşı denetimler sıklaşmalı ve kesilen cezalar caydırıcı olmalıdır." ifadesini kullandı. Sofralarda en çok tüketilen ürünlerden zeytinyağı, tereyağı, bal ve peynir, taklit ve tağşiş yapılan ürünlerin başında geldiğine işaret eden Bayraktar, "Protein kaynağı olan peynirde, süt yağı haricinde

başka yağların kullanımı, koyun ve keçi peynirlerine inek sütü karıştırılması, ürün yapısını sertleştirmek için nişasta kullanımı, küf ve maya oluşumunu engellemek amacıyla yasaklı madde kullanımı gibi yollara başvuruluyor. Tereyağında süt kremasına bazı bitkisel ve hayvansal yağların yanı sıra tereyağlarının gerçeğe yakın görünmesi için sarı renkli gıda boyası ilavesi yapıyor." bilgisini verdi. » Sayfa 6'da

Ticaret Bakanlığının denetimleri aralıksız devam ediyor » Sayfa 6'da

Fatih Câmi medeniyeti

MÜZEYYEN HÜLYA GÜNAY » 3'te

18 Mart Çanakkale Zaferi üzerinden değerler eğitimi

ADEM KEVEN » 8'de

Avladığı nesli tehlike altındaki hayvanları tahnitleyen şüpheli yakalandı

İstanbul'da, yurt içi ve yurt dışında avladığı nesli tehlike altındaki hayvanları tahnit edip kendisine özel müze kuran şüpheli yakalandı. İstanbul Emniyet Müdür-

lüğü Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Şubesi ekipleri, Sarıyer ve Arnavutköy ilçelerindeki iki adreste, Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Tür-

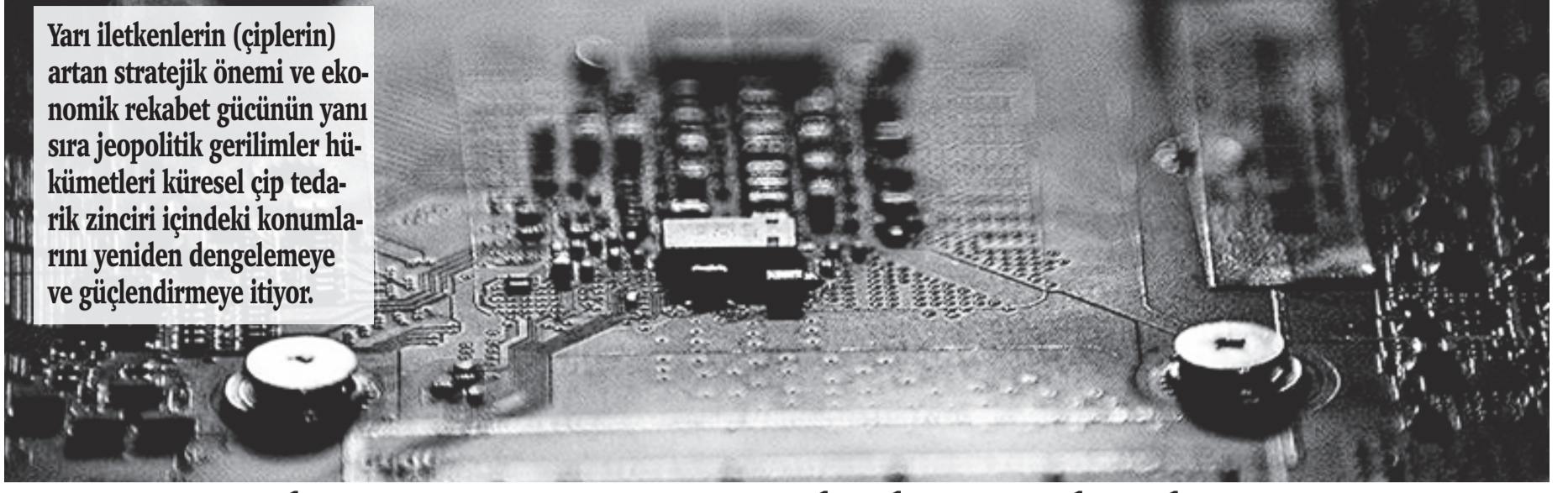
lerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme kapsamındaki tabiat canlılarının tahnit ve trofelerinin bulunduğu bilgisi üzerine çalışma başlattı. » Sayfa 3'te

Türkiye'nin uluslararası yatırım pozisyonu verileri yayımlandı

Türkiye'nin ocak sonu itibarıyla yurt dışı varlıkları 324,5 milyar dolar, yurt dışı yükümlülükleri ise 624,5 milyar dolar olarak gerçekleşti. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), ocak 2024 dönemine ilişkin Uluslararası Yatırım Pozisyonu (UYP) verilerini açıkladı. Buna göre, ocak 2024'te önceki yılın aynı dönemine göre Türkiye'nin yurt dışı varlıklarını yüzde 1,1 azalışla 324,5 milyar dolar, yükümlülükleri ise yüzde 1,9 artışla 624,5 milyar dolar oldu. Böylece Türkiye'nin yurt dışı varlıkları ile yükümlülüklerinin farkı şeklinde tanımlanan net UYP, ocakta eksi 300 milyar dolar düzeyinde gerçekleşti. Net UYP, 2023 sonunda eksi 284,7 milyar dolar düzeyinde bulunuyordu. Rezerv varlıklar kalemi ocakta 2023 sonuna göre yüzde 5,0 azalışla 133,9 milyar dolar, diğer yatırımlar ise yüzde 2,7 yükselişle 125,5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti. Bu dönemde diğer yatırımlar kategorisinin alt kalemlerinden olan bankaların yabancı para ve Türk lirası cinsinden efektif ve mevduatları yüzde 6,7 artarak 49,7 milyar dolar oldu. Doğrudan yatırımlar (sermaye ve diğer sermaye), piyasa değeri ile döviz kurlarındaki değişimlerin de etkisiyle 2023 sonuna göre yüzde 6,4 artışla 168,5 milyar dolara yükseldi. Portföy yatırımları, ocak sonu itibarıyla yıllık bazda yüzde 4,7 artarak 100,4 milyar dolara çıktı. Aynı dönemde yurt dışı yerleşiklerin hisse senedi stoku yüzde 12,0 yükselişle 33,1 milyar dolar, yurt dışı yerleşiklerin mülkiyetindeki Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS) stoku yüzde 5,9 artışla 2,8 milyar dolar ve Hazine'nin tahvil stoku (yurt içi yerleşiklerce alınan tahvil stoku düşüldükten sonra) da yüzde 1,7 artarak 43,2 milyar dolar oldu. Diğer yatırımlar, ilgili dönemde yüzde 0,8 azalışla 355,5 milyar dolara geriledi. Aynı dönemde, yurt dışı yerleşiklerin yurt içi yerleşik bankalardaki yabancı para mevduatı yüzde 1,9 azalarak 42,4 milyar dolara inerken, TL mevduatı da yüzde 10,2 artarak 18,8 milyar dolara çıktı. ●İSTANBUL-AA

Yarı iletkenlerin (çiplerin) artan stratejik önemi ve ekonomik rekabet gücünün yanı sıra jeopolitik gerilimler hükümetleri küresel çip tedarik zinciri içindeki konumlarını yeniden dengelemeye ve güçlendirmeye itiyor.

Küresel çip pazarındaki rekabet yapay zeka ve jeopolitik gerilimlerle artıyor

Yarı iletken endüstrisi, yapay zeka, elektrikli araçlar ve fabrika otomasyonu gibi teknolojik yeniliklerin arkasındaki itici güç olurken, ülkelerin ekonomik refahı ve ulusal güvenliğinde de önemli bir rol oynuyor. Kovid-19 salgını sırasında yaşanan küresel çip kıtlığı, çiplerin tedarik zincirindeki kırılganlıkların günlük hayat için gerekli olan birçok teknoloji ve ürünü riske attığını ortaya koyarken, bu stratejik endüstriye yönelik destekler artarak devam ediyor. Yarı iletken endüstrisine destek sağlama konusundaki küresel rekabet kızışırken, çip pazarı hızla büyüyor. Çiplerin stratejik öneminin uzun zamandır farkında olan bazı hükümetler üreticilere mali destek sağlamaya çalışırken, Malezya, Hindistan ve Vietnam gibi ülkeler yatırım çekmek için ABD ile teknoloji ittifakı kurma, küresel çip üreticilerinden bilgi transferi sağlama ve sübvansiyonlar sunma gibi üç yönlü bir yaklaşım uyguluyor. ABD ve Çin arasındaki teknolojik üstünlük mücadelesi ise giderek artarken, her iki ülke kendi teknolojik şirketleri ve yatırımları aracılığıyla bu mücadeleyi küresel arenada sürdürüyor. Yarı iletkenler, akıllı telefonlardan bilgisayarlara, ara-

başlıca 3 bölge ev sahipliği yapıyor. Yarı iletkenlerin en büyük pazarı Asya-Pasifik bölgesi olurken, bu bölge küresel pazar payının yarısından fazlasını elinde tutuyor. TSMC, Samsung Electronics ve SK Hynix gibi dünyanın en büyük yarı iletken şirketlerinden bazıları Asya-Pasifik bölgesinde bulunuyor. Tayvan yarı iletken endüstrisinde önemli bir oyuncu olarak öne çıkarken, Tayvan merkezli TSMC dünyanın en büyük bağımsız yarı iletken üreticisi konumunda bulunuyor. Çip sektöründe en büyük üreticiler arasında yer almayan Çin ise en büyük tüketicisi konumunda. Ancak çipin üretiminde kullanılan ve stratejik öneme sahip olan galyum ve germanyum elementlerinin ise en büyük üreticisinin Çin olduğu dikkati çekiyor. Beş yıllık kalkınma planında yarı iletken değer zincirinin tüm segmentlerinde "kendi kendine yeterlilik" elde etmek için açık bir ulusal hedef belirleyen Çin, 2018'den bu yana hibeler, öz sermaye yatırımları, kamu teşvikleri, uygun krediler ve vergi indirimleri dahil olmak üzere bir dizi destek araçlarıyla 52'den fazla fabrikanın inşasını sağladı. Dünyanın ikinci büyük ekonomisine sahip Çin,

50 milyar dolardan fazla fonlar oluşturarak Çinli yarı iletken şirketlere öz sermaye sağladı.

Kuzey Amerika da yarı iletken endüstrisindeki bir diğer önemli pazar olarak dikkati çekiyor. ABD, dünyanın en büyük yarı iletken şirketlerinden bazılarına ev sahipliği yaparken, Intel, Qualcomm, AMD ve Nvidia'nın merkezleri bu ülkede bulunuyor. Intel önemli bir mikroislemci tedarikçisi olurken, Qualcomm cep telefonu çiplerinin lider tedarikçisi olarak öne çıkıyor. AMD ise grafik işlem birimi (GPU) pazarında önemli bir oyuncu olarak yer alıyor. ABD'de hükümet, yapay zekanın bu neslin belirleyici teknoloji olacağını, son teknoloji çiplerinin yapımına liderlik edemeyeceği görüşünü benimliyor. Toplam yarı iletken talebinin yüzde 25'ini oluşturan ABD'nin bu alandaki üretim kapasitesinin 1990'lardaki yüzde 37 seviyesinden yüzde 12'ye gerilediği kaydediliyor. Çin'in bu stratejik endüstride konumunu güçlendirme çabaları dikkate alındığında, bu durum ABD'de ulusal güvenliğe yönelik önemli bir tehdit oluşturacağı konusunda enişeleri artıyor. ABD Başkanı Joe Biden yönetimi, ülkenin yarı

iletken endüstrisindeki ve küresel teknoloji yarışındaki lider konumunu yeniden ele geçirmeyi hedefliyor. Ülkede 9 Ağustos 2022'de ABD Başkanı Joe Biden tarafından imzalanarak yürürlüğe giren CHIPS ve Bilim Yasası, yerli yarı iletken üretiminin arttırılmasını ve otomobilden elektroniğe kadar birçok sektörde üretimde aksamaya neden olan çip kıtlığını hafifletmeyi amaçlıyor. Yasa, yarı iletken üretimi için 52,7 milyar dolarlık desteğin yanı sıra yarı iletken fabrikalarının kurulmasını teşvik etmek için 4 yıllığına yüzde 25'lik vergi indirimini içeriyor.

Avrupa da yarışta yer alıyor

Avrupa ise Hollanda merkezli NXP Semiconductors ve ASML Holding ile Almanya merkezli Infineon Technologies gibi şirketlerle yarı iletken endüstrisinde önemli bir oyuncu olma yarışında yer alıyor. NXP Semiconductors otomotiv sektöründe yarı iletkenler lider tedarikçisi konumundayken, ASML Holding yarı iletken üretiminde kullanılan litografi sistemlerinin önemli bir tedarikçisi olarak öne çıkıyor. Infineon Technologies de çok çeşitli endüstrilere yarı iletken tedariki sağlıyor. ●WASHINGTON-AA

FOTOGRAF: AA

Türk çelik sektörü yıla ihracatta artışla başladı

Türk çelik sektörünün yılın ilk iki ayında yaptığı ihracat 2023'ün aynı dönemine göre yüzde 15,8 artarak 2 milyar 503 milyon 142 bin dolara yükseldi. Ticaret Bakanlığı ile Türkiye İhracatçılar Meclisi verilerinden yapılan derlemeye göre, ilke ocak ve şubat ihracatında aylık bazda rekor kırdı. İlk ay 20 milyar 28 milyon dolar olan ihracat, şubatta 21 milyar 86 milyon dolar olarak kayıtlara geçti. Genel ihracattaki bu duruma çelik sektörü de eşlik etti. Sektörün ilk iki ayda ihracatı sırasıyla 1 milyar 117 milyon 104 bin dolar ve 1 milyar 386 milyon 38 bin dolar oldu. Çelik sektöründen geçen yılın aynı döneminde toplam 2 milyar 161 milyon 770 bin dolarlık ihracat yapılmıştı. Böylece yılın ilk iki ayında çelik sektörünün ihracatı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 15,8 artarak 2 milyar 503 milyon 142 bin dolara ulaştı. İhracatın illere göre dağılımına bakıldığında, İstanbul'un 1 milyar 199 milyon dolarlık ihracatla ilk sırada olduğu görüldü. Bu ili 242 milyon

579 bin dolar ile Hatay, 179 milyon 728 bin dolar ile Kocaeli izledi. Türkiye'nin en büyük demir-çelik fabrikalarından birine ev sahipliği yapan ve 6 Şubat depremlerinden etkilenen Hatay'dan bu dönemde yapılan çelik ihracatının yüzde 200 arttığı görüldü. Sektörden yapılan ihracatın ülkelere göre dağılımına bakıldığında, 192 milyon 284 bin dolar ile Romanya ilk sırada yer aldı. Bu ülkeye 136 milyon 499 bin dolar ile İtalya, 122 milyon 471 bin dolarla Almanya takip etti. Çelik sektöründe küresel belirsizlik ve enflasyonist ortam sonucu uzun süren talep daralması yaşanıyor. ABD, AB ve Çin ekonomisine yönelik belirsizlikler çelik sektöründe fiyatları baskılayarak yılın ikinci yarısından sonra sektörün toparlanması bekleniyor. Küresel belirsizliklere karşın Türkiye'de sektör yeni yıla iyi başladı. Ülke sanayisinde önemli yere sahip çelik sektöründeki toparlanmanın devamı, ülke ihracatının da artmasına açısından önemli görülüyor. ●İSTANBUL-AA

SEDDK maden çalışanlarının zorunlu ferdi kaza sigortası tarifelerini güncelledi

Maden şirketlerinin çalışanlarına yaptırmakla yükümlü olduğu ferdi kaza sigortasında tarife ve teminatlar güncellenirken, kişi başına ödenen yıllık prim ücreti 4 bin 675 liraya, sakatlanma ve vefat için verilen teminat 1 milyon liraya çıktı. Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun (SEDDK) "Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası Tarife ve Talimatı Tebliği" Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Tebliğe göre en son 2015'te belirlenen prim ve teminat ücretlerine güncelleme getirilen, maden şirketlerince kişi başı ödenen yıllık prim ücreti 700 liradan 4 bin 675 liraya çıktı. Sakatlanma ve vefat için verilen teminat bedeli 150 bin liradan 1 milyon liraya yükseltildi. Sigorta şirketlerinin 1,5 milyon liraya aşan hasarlarda Özel Riskler Yönetim Merkezi'ne zorunlu olarak reasürans ettirecekleri rakam 10 milyon liraya çıkarıldı. Sakatlık teminatında Maden Çalışanları Zorunlu Ferdi Kaza Sigortası

Genel Şartları geçerli olmaya devam ederken risk inceleme heyetlerinde en az iki eksper yer alacak. Risk inceleme heyetlerinin raporları ise Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'nün (MAPEG) erişimine açılacak. Yapılan düzenleme ile risk inceleme bedellerinde de güncellemeye gidildi. Maden işletmelerinde üretim icra eden personel sayısı 10'u geçen işletmeler için eksper başına ücret net 3 bin 325 lira, her bir uzman için net 2 bin 675 lira olarak belirlendi. Personel sayısı 10 ila 20 arasında olan işletmeler için bu tutar eksper başına net 5 bin uzman için net 4 bin lira olurken, personel sayısı 20 ila 30 arasında olan işletmeler için eksper başına ödenen ücret net 6 bin 675 lira, uzman için net 5 bin 325 liraya yükseldi. Üretimde görev alan çalışan sayısının 30'u geçmesi durumunda işletmelerin risk inceleme bedelleri yer altı ve yer üstü olarak farklı şekilde fiyatlandırıldı. ●ANKARA-AA

FOTOGRAF: AA

IPRAD III Programı 2024 yılı çağrı takvimi yayımlandı

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, IPARD III Programı'na yeni dahil ettikleri sektörlerle kırsal kalkındırmaya devam ettiklerini belirterek, "81 ilimizde yaygınlaştırdığımız IPARD III Programı kapsamında 7 yıl içinde 785 milyon avro hibe desteği kullanılacak." ifadesini kullandı. Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği (AB) tarafından ortaklaşa finanse edilen ve 2011'den itibaren Bakanlık tarafından uygulanan IPARD I ve II Kırsal Kalkınma programları kapsamında, 25 bin 243 projeye 44,7 milyar lira hibe verildiğini hatırlatan Yumaklı, hibeler sayesinde hayvansal üretimden tarım ve ürünlerinin işlenmesine, kırsal turizm ve arıcılıktan yenilenebilir enerjiye kadar geniş bir yelpazede ülkenin kırsal alanlarına 95 milyar liralık yatırım kazandırıldığını, yaklaşık 100 bin kişiye de istihdam imkanı sağlandığını belirtti. Yumaklı, yeni bir uygulamaya giderek Tarım ve Kırsal Kalkınmayı

Destekleme Kurumunca (TKDK) 2024 yılında çıkılacak çağrılara ilişkin takvimi ilk kez yıllık olarak açıkladıklarına dikkati çekerek, şu ifadeleri kullandı: "Başvuru sahiplerimiz projelerinin ön hazırlıklarını böylece rahatça yapabileceklerdir. Sonrasında da başvuru inceleme süreçleri hızlandırılarak, daha etkin olacaktır. 2024 yılından itibaren uygulanacak IPARD III Programı ile de 7 yıl içinde 785 milyon avro tutarında hibe desteği kullanılacaktır. Yeni program döneminin en büyük yeniliği ise bugüne kadar 42 ilimizde uyguladığımız IPARD Programı'nın uygulama alanını ülke geneline yaygınlaştıracak olmamızdır. Bu sayede ülkemizin 81 ilindeki girişimcilerimiz, tarım-gıda ve kırsal kalkınma alanında yapacakları yatırımlar için artık IPARD kaynaklarını kullanabilecekler ve ülkemizin her yerindeki yatırımcılarımız ile çiftçilerimiz hibe desteklerimizden faydalanabileceklerdir." ●ANKARA-AA

FOTOGRAF: AA

Boru hattı diplomasisi Rusya'nın Batı Balkanlar'daki etkisini azaltabilir mi?

FOTOĞRAF: AA

DR. İDLİR LİKA

İbn Haldun Üniversitesi Siyaset Bilimi Dr. Öğretim Üyesi İdlir Lika, Hırvatistan-Bosna Hersek arasında inşa edilecek Güney Ara Bağlantı Doğal Gaz Boru Hattı'na dair tartışmaları AA Analiz için kaleme aldı.

Hırvatistan ve Bosna Hersek arasındaki Güney Ara Bağlantı Doğal Gaz Boru Hattı'nın inşasına ilişkin tartışmalar, 2024 yılının başında Bosna Hersek'te yeni siyasi gündem maddesi haline geldi. Söz konusu proje, hem Amerika Birleşik Devletleri (ABD) hem de Avrupa Birliği (AB) tarafından güçlü bir şekilde destekleniyor ve inşa fikri Rusya'nın Ukrayna üzerinden Balkanlar'a gaz sevkiyatını kestiği en az 2009 yılından bu yana gündemde. Ancak Kremlin'in Şubat 2022'de Ukrayna'ya yönelik geniş çaplı saldırısı projeye büyük bir aciliyet kazandırdı. Batılı güçler, Güney Ara Bağlantı Boru Hattı'nı destekleyerek Bosna Hersek'in Rus gazına olan mevcut toplam bağımlılığını azaltmayı hedefliyor. Moskova bölgedeki varlığını, kırılgan ve derin bir şekilde bölünmüş bu Balkan ülkesini istikrarsızlaştırmak ve dikkatleri bir şekilde Ukrayna'ya yönelik acımasız saldırısından başka yöne çekmek için kullanabilir. Bununla birlikte boru hattının inşası yerel ve bölgesel engellerle karşı karşıya ve oyunbozanlar geçen iki ay boyunca özellikle ABD'nin öfkelerini çekerek manşetlere çıktılar.

Oyunbozan olarak Hırvatistan ve Bosnalı Hırvatlar

Ülke içinde oyunbozan, Bosna Hersek'teki ana etnik Hırvat partisi Hırvat

Bölgesel istikrarsızlığı tetikleyecek herhangi bir açılımın önünü kesmek için bölgenin Rus gazına olan enerji bağımlılığını azaltma planlarının yanı sıra Kosova'yı NATO üyesi bir ülke haline getirmek gerekiyor.

Demokrat Birliği (HDZ BiH) ve lideri Dragan Covic'tir. Parti, Aralık 2021'de Bosna Hersek'in iki kurucu özerk biriminden biri olan Boşnak-Hırvat Federasyonu parlamentosunun alt kanadında boru hattı inşasına ilişkin mevzuatı onaylamasına rağmen, aynı şeyi parlamentonun üst kanadında yapmayı reddederek projenin tamamını bugüne kadar bloke etti. Bölgesel olarak ise asıl oyun bozucu, Bosnalı Hırvatların hamisi Hırvatistan Başbakanı Andrej Plenkovic'in iktidardaki HDZ Partisi. Hırvatistan gibi hem NATO hem de AB üyesi bir ülkenin, ABD ve AB'nin güçlü bir şekilde desteklediği bir doğal gaz boru hattı projesini fiilen engellemesi aslında şaşırtıcı değil. Zagreb ve Belgrad, Bosna Hersek'in toprak bütünlüğüne devlet düzeyinde bağlı değiller ve bu nedenle enerji arzının çeşitlendirilmesi sürecinin, ülkenin devletine gerçekten bağlı tek etnik grubu olan Bosnalı Müslümanlar tarafından yönetilmesini istemiyorlar.

Doğal gaz boru hattının, büyük ölçüde Bosnalı Müslümanlar tarafından kontrol edilen ve personel istihdam eden Federasyona ait mevcut BH Gas şirketi tarafından işletilmesi planlanıyor. HDZ BiH'nin mevzuatın önündeki engeli kaldırmak için öne sürdüğü koşul, hattın etnik olarak karışık Hersek Neretva kantonunun idari merkezi olan güneydeki Mostar kentinde Bosnalı Hırvatlar tarafından yönetilen yeni bir iletim sistemi ope-

ratörü şirketi tarafından işletilmesidir.

Bu durum kısa bir süre önce üst düzey ABD'li yetkililerin tepkisini çekti ve yetkililer Covic'i sert bir dille kınayarak ABD'nin boru hattı projesine verdiği önemin altını çizdiler. ABD Dışişleri Bakanı Antony Blinken, Ocak 2024'te Bosna Hersek Dışişleri Bakanı Elmedin Konakovic ve Hırvatistan Dışişleri Bakanı Gordan Grlic Radman'a gönderdiği mektupta, Covic'in gerekçelerini "bariz yolsuzluk ve kendi kendine pazarlık" olarak nitelendirerek [1] kendisine ve dolaylı olarak Hırvatistan'a bu konudaki engellemelere son vermeleri için baskı yaptı. Aynı şekilde, 2 Şubat 2024'te Saraybosna Üniversitesinde yaptığı bir konuşmada [2], 1995 Dayton Anlaşması'nın hazırlanmasında yer alan önde gelen ABD'li hukukçulardan biri olan ve kısa süre önce atanan ABD Dışişleri Bakanı'nın Avrupa ve Avrasya İşlerinden Sorumlu Yardımcısı James O'Brien, Dragan Covic'in boru hattını işletmek için yeni bir şirket kurma şartının yalnızca "kendi siyasi ve mali çıkarı için" olduğunu savundu. O'Brien bu şartı "kamu yararına aykırı bir şüphelilik" olarak nitelendirerek şu sonuca vardı: "Sorun Dayton değil; sorun ülkenin siyasi liderleridir."

Doğal gaz boru hattı amacına hizmet edecek mi?

Her ne olursa olsun, Bosna Hersek'in etnik seçkinleri arasında boru

hattı projesi gibi ekonomik ve jeopolitik açıdan yüklü bir konuda son zamanlarda yaşanan siyasi çekişme, günlük yaşamın en temel hizmetlerinin bile -hastaneler, okullar, itfaiye, çöp toplama hizmetleri ve benzeri-etnik hatlar boyunca derin bir şekilde bölündüğü bir ülkede [3] hiç de şaşırtıcı olmamalıdır. Batı'nın Hırvatistan ve Bosnalı Hırvatlara uyguladığı baskı ve verdiği güvenceler muhtemelen engellemelerine son vermelerini sağlayacaktır. Ancak tüm bunlar yine de şu soruyu akıllara getiriyor: Güney Ara Bağlantı Doğal Gaz Boru Hattı'nın önündeki engel kaldırılırsa ve nihayetinde inşa edilse bile, bu gerçekten Moskova'nın Bosna Hersek'teki ve daha geniş anlamda Batı Balkanlar'daki etkisini azaltmaya hizmet edecek mi?

Bu kesinlikle olumlu bir adım olacaktır ancak bunun yine de meselemin özünü ele almadığına inanıyorum. Rusya'nın Bosna Hersek ve Batı Balkanlar üzerindeki etkisi ve buralarda sorun yaratma potansiyeli, Moskova'nın enerji kaynaklarını bir silah gibi kullanmasından ya da bölgedeki Rus müşteri varlığına [4] muhtemelen en yakın şeyi oluşturan Sırp Cumhuriyeti ile olan özel ilişkisinden kaynaklanmıyor. Moskova'nın bölge üzerindeki etkisi daha ziyade Kosova'nın bağımsızlığının tanınmasından engellemesinden kaynaklanıyor. Bu aynı zamanda bölgedeki Sırp ve Rus çıkarlarını birleştiren ve Belgrad'ın

Kosova, Bosna Hersek, Karadağ ve hatta Kuzey Makedonya'da istikrarsızlığı sürdürmesine olanak sağlayan en önemli bağdır. Bu nedenle, bölgesel istikrarsızlığı tetikleyecek herhangi bir açılımın önünü kesmek için, burada tartışılan Güney Ara Bağlantı Boru Hattı gibi bölgenin Rus gazına olan enerji bağımlılığını azaltma planlarının yanı sıra, bence daha öncelikli olarak NATO üyesi bir ülke haline getirmek gerekiyor. Bunun için NATO'nun, Kosova'yı tanımayan dört ülkesi olan Yunanistan, Romanya, Slovaçya ve İspanya'ya bu konudaki engellemelerine son vermeleri için baskı yapması gerekiyor. Rusya'nın Ukrayna'ya karşı başlattığı geniş çaplı savaşın ortasında, bu pratik eylem tarzını görmekten gelen pahalıya mal olabilir.

[1] <https://www.reuters.com/world/us/blinden-urges-bosnia-mps-push-through-law-build-gas-pipeline-with-croatia-media-2024-01-18/>

[2] <https://ba.usembassy.gov/challenges-and-opportunity-assistant-secretary-james-obrien-speech-at-university-of-sarajevo/>

[3] <https://www.nytimes.com/2018/11/19/world/europe/mostar-bosnia-ethnic-divisions-nationalism.html>

[4] <https://yalebooks.yale.edu/book/9780300219135/rival-power/>

[Dr. İdlir Lika, İbn Haldun Üniversitesi Siyaset Bilimi Öğretim Üyesidir.]

Hamas ateşkes anlaşması için 'Türkiye ve Rusya'nın garantörlüğünü istiyor

Hamas ile İsrail arasında Gazze'de ateşkes ve karşılıklı esir takası anlaşması için Filistinli heyetin Türkiye ve Rusya'nın yanı sıra arabulucu Katar ve Mısır'ın garantörlüğünü talep ettiği Tel Aviv'in ise buna itiraz ettiği ileri sürüldü. İsrail televizyonu Kanal 13'ün haberine göre, Katar ve Mısır'ın arabuluculuğuyla Doha'da müzakere edilen Gazze'de ateşkes ve karşılıklı esir takası anlaşmasında Hamas ile İsrail arasında uzlaşmayan bir den fazla başlık var. Hamas'ın "Türkiye ve Rusya'nın yanı sıra arabuluculuk görevi yürüten Katar ve Mısır'ın anlaşma için garantörlüğünü istediği", Tel Aviv'in ise buna itiraz ettiği aktarıldı. Hamas'ın 2001'de İsrail askerleri Gilad Şalıt'ın esir takası anlaşmasında serbest bırakılan ve daha sonra yeniden tutuklanan 48 Filistinli esirin serbest kalmasını istediği Tel Aviv'in "bunların tamamını değil bir kısmını bırakmaya razı olduğu" belir-

tildi. İsrail hükümetindeki aşırı sağcı Maliye Bakanı Bezalel Smotrich ve Ulusal Güvenlik Bakanı Itamar Ben-Gvir'in, müzakere heyetinin Doha'ya gitmesi için pazar gecesi yapılan kabine toplantısında "İsrail hapishane-

lerindeki güvenlik suçlarından mahkum Filistinli esirlerin serbest bırakılması" halinde hükümetten istifa edecekleri tehdidinde bulunduğu bildirildi. Müzakereleri yürütmek üzere Doha'ya giden dış istihbarat teşkilatı

Mossad Direktörü David Barnea'nın yanı sıra iç istihbarat teşkilatı Şin-Bet (Şabak) Direktörü Ronen Bar, İsrail ordusunda kayıp kişiler ve esirlerden sorumlu komutan Nitzan Alon ise olası bir anlaşma için olumlu görüş verdi. Kabine toplantısına katılan bakanlardan biri, "Ben-Gvir ve belki de Smotrich dışında hükümetteki bakanlar arasında esir takası anlaşmasına karşı çıkan olmayacağını" belirtti. Bakan, "Başbakan Binyamin Netanyahu'nun ne karar vereceğinin ise henüz netleşmediğine" dikkati çekti.

Mossad Direktörü Barnea'nın liderliğindeki İsrail müzakere heyeti Hamas'ın ateşkes ve karşılıklı esir takası teklifine Tel Aviv'in yanıtını iletme ve dolaylı müzakereler için 18 Mart'ta Doha'ya gitmişti. Katar'a giden İsrail heyeti, müzakereleri yürütme için güvenlik kabinesi tarafından yetkilendirilmişti. İsrail'in 7 Ekim'den bu yana Gazze Şeridi'ne

düzenlediği saldırılarda 13 binden fazla çocuk, 9 bini kadın olmak üzere yaklaşık 32 bin Filistinli yaşamını yitirdi. Hamas, 14 Mart'ta Mısır ve Katar ile Kahire'de yaptığı görüşmeler ardından Gazze'de ateşkes ve karşılıklı esir takası için yeni bir teklif sunduğunu açıklamıştı İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu, Hamas'ın teklifindeki taleplerini "akıl dışı" olarak nitelendirmiş, ordunun Gazze Şeridi'nin güneyindeki Refah'a saldırı planlarını onayladığını duyurmuştu. Hamas ile İsrail arasında en büyük anlaşmazlıkların başında, Hamas'ın "kalıcı ateşkes talebine rağmen" İsrail'in "geçici ateşkes ve savaşa devam etmeyi talep etmesinin" geldiği aktarıldı. Hamas'ın, zorla göç ettirilmiş Filistinlilerin İsrail'in kara işgalini sürdürdüğü çoğu yıkılmış Gazze'nin kuzeyine dönmelerini istediği, İsrail'in ise buna karşı çıktığı ifade ediliyor. ●KUDÜS-AA

Trabzonspor Kulübü Başkanı Ertuğrul Doğan'dan Fenerbahçe maçıyla ilgili açıklama

Doğan, "Şunun gayet iyi şekilde bilinmesini isteriz ki hiç kimse ya da herhangi bir kurum Trabzon şehrini, Trabzonspor Kulübünü ve Trabzonspor'un şerefli taraftarını dünkü olayların önüne meze etmeye kalkışmasın." ifadesini kullandı. Trabzonspor Kulübü Başkanı Ertuğrul Doğan, Fenerbahçe ile yaptıkları maçtaki olaylara ilişkin açıklamada bulundu. Doğan, yaptığı yazılı açıklamada, Trendyol Süper Lig'in 30. haftasında Fenerbahçe maçında yaşanan olaylara ilişkin yaşanan sürecin yönetim kurulu olarak dikkatli bir şekilde takip edildiğini belirtti. Kulübün, Türkiye Futbol Federasyonunun yapacağı disiplin sevkerlerinden sonra detaylı açıklamada bulunacağını vurgulayan Doğan, "Şunun gayet iyi şekilde bilinmesini isteriz ki hiç kimse ya da herhangi bir kurum Trabzon şehrini, Trabzonspor Kulübünü ve Trabzonspor'un şerefli taraftarını dünkü olayların önüne meze etmeye kalkışmasın. Buna asla izin vermeyeceğimizi hatırlatmakta fayda görüyoruz." ifadesini kullandı. ●TRABZON-AA

A Milli Futbol Takımı'nda Cengiz Ünder ve Ferdi Kadioğlu aday kadrodan çıkarıldı

Macaristan ve Avusturya ile özel maçta karşı karşıya gelecek A Milli Futbol Takımı'nda sakatlıkları bulunan Cengiz Ünder ile Ferdi Kadioğlu aday kadrodan çıkarıldı. Türkiye Futbol Federasyonundan yapılan açıklamaya göre, Fenerbahçe'de forma giyen Cengiz Ünder sağ kasık, Ferdi Kadioğlu ise sağ baldır bölgesindeki sakatlığı nedeniyle aday kadrodan çıkarıldı. Bu iki oyuncunun yerine İskoçya'nın Rangers ekibinde görev yapan Rıdvan Yılmaz ile Corendon Alanyaspor'dan Oğuz Aydın, aday kadroya dahil edildi. ●İSTANBUL-AA

Fenerbahçe Kulübü Başkanı Ali Koç: Gerekiyorsa bir alt lige ineceğiz

Fenerbahçe Kulübü Başkanı Koç, Kulüpler Birliği Vakfı Başkanlığından istifa ettiğini duyurdu ve nisan ayında yapacakları olağanüstü genel kurulda camia olarak kendi kararlarını vereceklerini, gerekirse bir alt ligde mücadele edeceklerini söyledi.

F B TV'de açıklandığında bulunan Koç, Trendyol Süper Lig'in 30. haftasında deplasmanda 3-2 kazandıktan sonra Trabzonspor maçının ardından yaşananların "Türk futbolu için utanç vesilesi" olduğunu belirtti. Fenerbahçe ve Trabzonspor'un arasında bir problem olmadığını vurgulayan Koç, "Bu 2 kulübü kafa kafaya getirmeye, şiddet ve nefret tohumu ekmeye 13-14 yıldır çok emek verenler var. Dün gecenin mağduru Fenerbahçe'dir. Linçten, fiziki saldırıdan kendini koruyan da Fenerbahçe futbolcularıdır" dedi. İşlerin çığırından çıktığını ve bir karar almak zorunda olduklarını anlatan Koç, "Fenerbahçe'nin gördüğü muamele, daha fazla tahammül edebileceğimiz bir muamele değildir. 3 Temmuz'u biliyorsunuz. 13-14 senelik süreçte nereye geldiğimiz herkesin malumudur. Sportif anlamda yaşananlar herkesin malumudur. Dün gece ya bir futbolcu linç edilseydi ne olacaktı? Bu son olsun mu diyecektik? Hep diyoruz ama olmuyor, özellikle Fenerbahçe söz konusuysen. Dünkü olaylar tamamen organizeydi." değerlendirmesinde bulundu.

Türkiye Futbol Federasyonunun yaşananlarda ana sorumlu olduğunu aktaran Ali Koç, şöyle devam etti: "Maç başladı, aşama aşama olaylar büyüdü. Hakemin hiçbir şey yapmaması, yaptırım uygulamaması tribünleri cesaretlendirdi. Tribünler

de netice almaya başladı. Bu maçın devam etmesi olacak iş değil. UEFA'da yapsa lisansı iptal ettirilir. Denizli'deki maçta da iptal edilmeliydi. Su savaşları dediğimiz Sami Yen'deki maçta da edilmeliydi. Dünkü maçta da edilmeliydi. Ülkemizin içinde bulunduğu futbol ortamında değil Halil Umud Meler, kim olursa olsun iptal edemezdi maç. Rakibimizin gücünü biliyorsunuz, siyasi ve bürokrasi gücünü. Çekinmiş olabiliyor ama bu maçın iptal edilmemesinde en büyük sorumlu federasyondur."

"Kendi geleceğimizi kendimiz çizeceğiz"
Ali Koç, 2 Nisan'da ya-

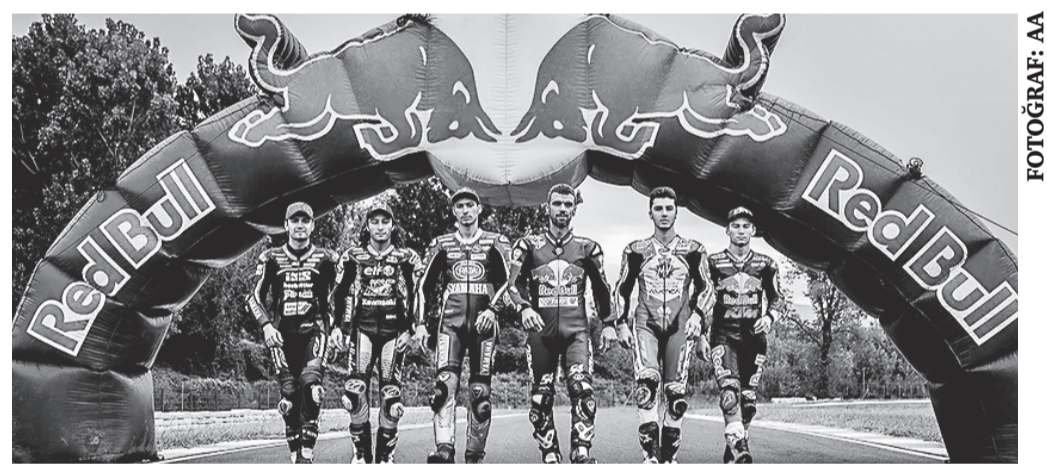
pacakları olağanüstü genel kurul toplantısıyla kendi geleceklerini kendilerinin çizeceğini ifade etti. Maçta yaşananlardan sonra kendilerinin suçlu ilan edilmesini anlatan Koç, "İş daha da çığırından çıkacak, öyle bekliyorum. Burada da aynı şeyi yapmaya çalışacaklar, Arabistan'da olduğu gibi. Biz 2 Nisan günü genel kurula gidiyoruz, olağanüstü. Yapmamız gerekeni yapmamız lazım. Kendi göbeğimizi kendimiz kesmemiz lazım. Futbol AŞ'de sonra genel kurulu koyuyoruz. Ben biraz evvel Kulüpler Birliği Vakfından (başkanlığından) istifa ettim. Fenerbahçe olarak kendi kaderimizi, kendi

geleceğimizi kendimiz çizmek zorundayız. O yüzden bu kararları aldık. Camiamızın aklıselim davranmasını özellikle rica ediyorum. Biz kendi ülkemizde bu muameleyi görmeyi kabul etmeyeceğiz. Biz artık gerekiyorsa bir alt lige ineceğiz. Bu kararı alınca bir alt lige düşme söz konusu." diye konuştu.

Koç, 2 Nisan'da yeterli çoğunluğun sağlanmaması halinde 9 Nisan'da olağanüstü genel kurulu yapacaklarını hatırlatarak, kulüp üyelerinden ilk tarihteki toplantıda yeterli çoğunluğun sağlanmasını istedi. "Bu ligde Fenerbahçe'ye yer yok" diyen Koç, şunları söyledi: "Şimdi tutturmuş-

lar 'ceza verilsin', verin ne istiyorsanız yapın. Herkes aklını başına alsın. Linç tehlikesine rağmen oyunu oynatanlar aynaya baksınlar. Futbolun bu noktaya gelmesine müsaade eden federasyona müsaade edenler de bir aynaya baksın. 2 Nisan ilk toplantı, bu toplantıda gereken sayıyı yakalamamız lazım. 2 Nisan'da 15-16 bin kişiyi sağlamamız lazım. 3 Nisan'da maçı var. Bu karar alınacaksa 2 Nisan'dan önce almak zorundayız. Rica ediyorum Fenerbahçe tarihi için çok önemli bir virajdan geçiyoruz. Kongre üyelerine rica ediyorum, 30 bin kişi aidaı ödedi, ödemeyenler ödesin gelin kulübün yanında durun. Hep beraber karar verelim bu gidişatı değiştir. Biz genel kurulda Fenerbahçe'nin bundan sonra nereye gideceğini karar vereceğiz çünkü bu iş böyle gitmeyecek. Biz bu kararı alırsak ben bırakmıyorum. Bir alt ligde kulübü Süper Lig'e çıkarır öyle bırakırız."

Fenerbahçe'nin geleceğini kurtarmak zorunda olduklarını ifade eden Koç, "Her gün ölmektense 1 gün öleceğiz ama geleceğimizi kurtarmak zorundayız. Bir sene oynar çıkarız biz ama herkes aklını başına alır artık. Biz gerçek anlamda yeter diyoruz o yeterlerden değil. Kendi geleceğimizi kendimiz belli etmek zorundayız. Bu şantaj, tehdit falan değil." şeklinde görüş belirtti. ●İSTANBUL-AA

Milli motosikletçiler hafta sonu İspanya ve Portekiz'de piste çıkacak

Toprak Razgathioğlu, Can Öncü, Bahattin Sofuoğlu ve Mert Konuk İspanya'da, Deniz Öncü ise Portekiz'de yarışacak. Türkiye Motosiklet Federasyonundan (TMF) yapılan açıklamaya göre, motor sporlarında dünyanın en prestijli yarışlarından Dünya Superbike Şampiyonası (WSBK) ve Dünya Supersport Şampiyonası'nın (WSSP) ikinci ayak yarışları İspanya'da yapılacak. TMF Milli takımlar kaptanı Kenan Sofuoğlu koordinesinde Dünya Superbike Şampiyonası ve Dünya Supersport Şampiyonası'nda Türkiye'yi temsil eden Toprak Razgathioğlu ile Can Öncü ve Bahattin Sofuoğlu Barcelona Pisti'nde kürsüye çıkmak için gaza basacaklar. BMW takımına bu yıl geçen 2021 sezonu Dünya Şampiyonu Toprak Razgathioğlu, Dünya Superbike Şampiyonası'nda Barcelona'da 22 Mart Cuma günü serbest antrenmanlara katılacak. Milli motosikletçi 23 Mart Cumartesi günü TSİ 16.00'da ilk yarışta, 24 Mart Pazar günü de TSİ

13.00'te superpole yarışında ardından da TSİ 16.00'da ikinci ana yarışta piste çıkacak. **Bahattin Sofuoğlu ve Can Öncü de İspanya'da yarışacak**
Milli motosikletçiler Bahattin Sofuoğlu ve Can Öncü'nün yer aldığı Dünya Supersport Şampiyonası'nın ikinci ayağı da 22 Mart Cuma günü serbest antrenmanlar ve superpole yarışıyla başlayacak. Bahattin Sofuoğlu MV Agusta Reparto Corse takımıyla, Can Öncü ise Kawasaki Puccetti takımıyla Barcelona Pisti'nde kürsüde yer almak için mücadele edecek. Dünya Supersport Şampiyonası'nda 23 Mart Cumartesi günü TSİ 17.15'te hafta sonunun ilk yarışı ve 24 Mart Pazar günü de TSİ 17.15'te ikinci yarışları başlayacak. **Deniz Öncü ise Portekiz'de piste çıkacak**
Dünya Moto2 Şampiyonası'nın ikinci yarışı Portekiz

Grand Prix'si 22-24 Mart tarihlerinde Algarve Pisti'nde yapılacak. Red Bull KTM Ajo takımıyla şampiyonada ilk puanını alan Deniz Öncü, 22 Mart Cuma günü serbest antrenmanlarda yer alacak. Milli sporcu, 23 Mart Cumartesi günü sıralamaya, 24 Mart Pazar günü de TSİ 15.15'te 21 turluk ana yarışa çıkacak. **Mert Konuk da FIM R3 Blu Cru Dünya Kupası'nda yarışacak**
Genç motosikletçi Mert Konuk'un ikinci sezonunu geçireceği FIM R3 Blu Cru Dünya Kupası da 22-24 Mart tarihlerinde İspanya'da yapılacak. Mert Konuk Barcelona Pisti'nde, 22 Mart Cuma günü serbest antrenmanlara ve superpole yarışına çıkacak. Mert, 23 Mart Cumartesi günü TSİ 13.50'de hafta sonunun ilk yarışında ve 24 Mart Pazar günü de TSİ 13.50'de ikinci yarışında start alacak. ●ANKARA-AA

Trabzonspor, Avcı ile üçüncülüğü bırakmadı

Teknik direktör Abdullah Avcı, ligin 8. haftasında yedinci sırada devraldığı bordo-mavili takımda görev yaptığı 22 maçlık dönemde puan sıralamasında 15 haftayı üçüncü sırada tamamladı. Trendyol Süper Lig'in 30. haftasında sahasında Fenerbahçe'ye 3-2 mağlup olan Trabzonspor, sıralamadaki yerini kaybetmiyor. Beşiktaş'ın 3 puan önünde 49 puanla üçüncü sırada yer alan bordo-mavililer, teknik direktör Abdullah Avcı yönetiminde en çok puan cetvelinde bu sıralamada kaldı. Karadeniz ekibi, Galatasaray ve Fenerbahçe'nin uzak ara ilk iki sırada yer aldığı ligde Abdullah Avcı yönetiminde 22 maçlık dönemde 15

haftayı üçüncü sırada kapattı. Abdullah Avcı, ligin 8. haftasında 12 puanla yedinci sırada devraldığı Trabzonspor'u 15. haftada 26 puanla üçüncü sıraya kadar taşıdı. Bordo-mavililer, 15. hafta ile birlikte ligde son 16 haftanın 15'inde ligde üçüncü sırada, sadece birinde dördüncü sırada yer alarak üst soralardan uzaklaşmadı. Trabzonspor, sezona başladığı Hırvat Teknik Direktör Nenad Bjelica ile ilk 8 haftada en iyi ligde beşinci sırada yer aldı. Bordo-mavililer, Bjelica ile ligin 5. ve 7. haftalarında beşinci sırada yer alırken 3 kez yedinci, 1 kez sekizinci, 1 kez onuncu ve 1 kez de on üçüncü sırada yer buldu. ●TRABZON-AA

İttifak

20 MART 2024 ÇARŞAMBA YIL: 28 SAYI: 9608

İmtiyaz Sahibi
İTTİFAK GAZETECİLİK VE MATBAACILIK A.Ş.
Adına
Recep İncecik
Genel Yayın Koordinatörü
Hayreddin Turan
Yazışleri Müdürü (Sorumlu)
Mustafa Şahin
Haber Müdürü
Hawa İncecik
İnternet Editörü
Ayşu Mola
Sayfa Sekreteri
Elif Şahin

Yayın Türü: Yerel Süreli Yayın
Yayımlayan: İTTİFAK GAZETECİLİK
VE MATBAACILIK A.Ş.
İmzalı yazılardaki görüşler, yazarlarını bağlar.
Reklam ve Abone Müdürlüğü: 0212 514 06 62
Yönetim Yeri:
Küçük Asyafoya Mahallesi Çayıroğlu Sk. No:8
Sultanahmet - Fatih / İstanbul
Telefon: 0212 514 06 62
www.ittifakgazetesi.com
Matbaa:
AKOSMAN TURİZM BASIM YAY. REK.
DAĞ TIC. LTD. ŞTİ. Sanayi Mah. Sancaklı Cad.
Çarşı Sok. No: 24 Güngören / İSTANBUL
Tel: 0212 502 23 15

40 yıllık hatırı olan kahvenin asırlık hikayesi

Hergün içtiğimiz kahvenin çok uzun bir geçmişi vardır. Kahvenin tarihi serüveni Habeşistandan başlayıp Yemen, Mekke, Mısır, Şam ve İstanbul'a uzanıp İstanbul'dan da dünyanın dört bir yanına yayılıyor.

Hergün içtiğimiz kahvenin çok uzun bir geçmişi vardır. Kahvenin tarihi serüveni Habeşistandan başlayıp Yemen, Mekke, Mısır, Şam ve İstanbul'a uzanıp İstanbul'dan da dünyanın dört bir yanına yayılıyor.

HAVVA İNCECİK

Habeşistan'da keşfedilen şekilde kaynatılıp içildi. 14. Yüzyılda ne deyse bir devrim niteliğinde olun ateşte kavru lan kahve çekirdekleri ezildikten sonra kaynatılarak içilmeye başlandı. Bu ilk kez Yemen'deki bir tarikat mensupları tarafından keşfedildi. Daha sonra 1470 yıllarında Aden'de, 1510 yılında Mısır'da ve 1511'de Mekke'de bu şekilde içilmeye başlandı. Kanuni Sultan Süleyman döneminde Yemen Valisi Özdemiş Paşa 1517'de içip beğendiği kahveyi İstanbul'a getirdi.

kadar yükselenler olmuştur. **İlk kahvehane İstanbul Tahtakale'de**

Kısa süre de dilden dile namı yayılan kahve saray mutfağında sonra kanaklarda oradan da evlere girerek İstanbul'da tüm halkın tutkusu haline gelerek büyük ilgi gördü. Halk itibarlı olan bu kahve çekirdeklerini tavalarda kurutarak dibeklerde dövüldükten sonra cezvelerde pişiriyordu. Ve ilk kahvehane 1544 yılında İstanbul'da Tahtakale'de iki Suriyeli tarafından açıldı. İstanbul'a gelen Venedikli tüccarlar burda içtikleri ve çok beğendikleri içecekleri Venedik'e götürerek kahvenin Avrupa serüvenini 1615 yılında başlatmış oldular. Avrupa'da ilk limonata satıcıları tarafından sokaklarda satılan kahve, 1645'de İtalya'da açılan kahvehane ile bir ilke imza atıldı. 1643'de Paris, 1651'de Londra'ya ve ardından tüm Avrupa'da hızla yayılan kahvehane kültürü halkın en gözde mekanı oldu. Kahvenin hızla yayılması ile Avrupalılar kahve tarımına başladılar.

KAHVENİZ NASIL OLSUN?

Kahve tüm dünya da değişik şekillerde işlenerek bir çok faklı tad ve şekilde içilebiliyor. İşte en çok bilinen kahve çeşitleri; **Türk Kahvesi:** Telvesi ile servis yapılan tek kahve çeşidi

Veryüzünde hakkında en çok konuşulan ve onun şahitliğinde büyük sözleşmelere imza atılan, büyük dostlukların köpürtüldüğü kadim içecek kahvenin tarihi Habeşistan ile başlar. Uğradığı farklı uygarlıklarda farklı isimlere bürünürken farklı ritüellerin de konusu olmuştur. Tiryakilerinin hergün birkaç fincan sevenlerinin günde bir kez içtiği kahve tarihi kayıtlara göre ilk olarak eski adı ile Habeşistan yeni adın ile Etiyopya'nın rakımı yüksek yaylarında yabancı kahve bitkisi olarak yetiştiriliyordu. Önceleri yerli halk kahve bitkisinin tanelerin un haline getirerek ya yemek yapıyor, yada yemeklere karıştırıyorlardı. Daha sonra halk tarafından benimsenen kahve bitkisinin meyveleri kaynatılıp suyu içilerek tıbbi amaçlı kullanılmaya başlandı.

İstanbul'a Yemen Valisi getiriyor

Kahvenin adı ve tadı Arap Yarımadasında hızla yayılmaya başladı ve 300 yıl boyunca

Osmanlı saray mutfağında kısa sürede itibar kazanan kahve baş içecek ünvanı aldı. Öyle ki saray görevlileri arasında "kahvecibaşı" isminde görevliler yetiştirildi. Özel olarak seçilen ve yetiştirilen Kahvecibaşı Padişahın kahvesini özenle hazırlardı. Hatta tarihi kayıtlarda kahvecibaşı olan kişilerden sadrazamlığa

Espresso: Makine ile hazırlanan, koyu kavrulmuş, İtalya'ya özgü bir kahve türüdür.

Mirra: Şanlıurfa'ya özgü, birkaç kez demlenerek hazırlanan acı kahve.

Cappuccino: Espresso ve su buharı ile köpük haline getirilmiş süt eklenen kahve

Americano: Espresso'nun sıcak su eklenerek yumuşatılmış şekli

Latte: Espresso'ya az köpürlü sütün eklendiği kahve.

Macchiato: Espresso'ya süt köpüğü eklenerek hazırlanan kahve.

Mocha: Latte'ye çikolata tozu veya şeker eklenmesiyle yapılan kahve.

Kahvenin faydaları

Çok eski bir geçmişe sahip olan ve her yıl 400 milyardan fazla tüketildiği düşünülen kahve, dünyanın en popüler içeceklerinden. Sağlık yararları, bazı araştırmacıların, diyabetin önlenmesine yardımcı olmanın karaciğer hastalığı riskini azaltmaya kadar değişebileceğini söylüyor. İşte kahvenin bazı faydaları:

■ Kahve, tip 2 diyabetin korunmasına yardımcı olabilir.

■ Kafein alımının, parkinson hastalığının görülme sıklığını önemli ölçüde düşürdüğü saptanmıştır. Ayrıca kahvede bulunan kafein, Parkinson hastası kişilerin hareketlerini kontrol etmeye yardımcı olabilir.

■ Kafein, sinir sistemini harekete geçiren bilinen bir ilaçtır. Vücuda girdiğinde kafein, kalp atım hızını ve kan basıncını yükseltir, enerji seviyelerini yükseltir ve ruh halini iyileştirir.

■ İtalyan araştırmacılar, kah-

ve tüketiminin karaciğer kanseri riskini yaklaşık %40 oranında azalttığını buldu. Ayrıca, sonuçlardan bazıları, günde üç bardak içilirse, risklerin %50'den daha fazla azaldığını göstermektedir. Kahvenin faydaları özellikle karaciğer için çok etkili olduğu doğrulanmıştır.

■ Düzenli kahve tüketimi, karaciğerdeki safra kanallarının nadir bir otoimmün hastalığı olan primer sklerozan kolanjit (PSC) riskinin azalmasını sağlar.

■ Alkollü içeceklerden olu-

şan karaciğer sirozu insidansını %22 azaltabilir. Araştırmacılar her gün iki veya daha fazla fincan kahve içmenin karaciğer sirozu ölüm riskini %66 azaltabileceğini öne sürdüler.

■ Kahvenin faydalarından bir diğeri de yağ yakmaya yardımcı olmasıdır.

■ Kafeinsiz kahve karaciğer enzim seviyesini düşürüyor.

■ Kahve içmek kalp yetmezliğine karşı koruyor. Günlük olarak kahve içenler, içmeyenlere göre daha düşük kalp yetmezliği riski taşıyor.

